

Guia d'aprenentatge
Pràcticum IV: Anàlisi d'un territori
(3 ECTS)

Any acadèmic 2017-2018

Semestre: 2n curs: 2

Grau en Educació Social

Mòdul G: Pràctiques i Treball final de Grau

Matèria: Pràcticum IV

Professorat: Marta Ausona, Enric Benavent, Maite Marzo, Helena Masnou, Pere Mora, Montserrat García, Roger Buch i Pilar Muro.

1.- Presentació de l'assignatura

L'assignatura de Pràcticum IV es configura com un espai potenciador de competències professionals estretament relacionades amb els contextos professionals de l'educador social.

L'assignatura respon a la necessitat de **reflexionar i analitzar un territori com a indret educatiu social i cultural**, els recursos existents i la seva vinculació amb les xarxes d'acció social. Per tant, es dibuixa un espai de treball en el territori com a primera aproximació a un espai real d'acció professional.

2.- Competències a desenvolupar

C.1 Dominar tècniques d'organització, planificació, disseny i avaluació de programes/Projectes educatius en contextos diversos.

C.1.1 Conèixer i seleccionar els diferents instruments tècnics aplicats a l'acció social

C.1.2 Conèixer i utilitzar mètodes d'observació i de valoració de necessitats i les possibles opcions per orientar una estratègia d'intervenció

C.1.3 Conèixer i descriure els recursos socials d'un territori i les seves interrelacions en la comunitat

C.1.4 Analitzar documentació i tipus d'informes tècnics

C.2 Responsabilitzar-se de les tasques encomanades i prendre decisions fonamentades tenint en compte les conseqüències per a totes les parts implicades.

C.2.1 Exposar i sostenir argumentacions de forma verbal i escrita

C.2.2 Programar el propi treball assignant prioritats respecte al treball de grup i avaluant-ne l'eficàcia

3.- Continguts

1. Unitat 1. Territori com espai d'intervenció socioeducativa.

1.1. Història i morfologia del territori.

2. Unitat 2 Instruments per l'anàlisi de la realitat.

2.1. Demografia.

3. Unitat 3. Treball en xarxa i altres estratègies d'intervenció.

3.1. Necessitats, demanda i recursos.

3.2. Prospectiva segons col·lectius específics.

4.- Resultats de l'aprenentatge

- Identifica mètodes i utilitza instruments d'investigació per a l'anàlisi d'un territori.
- Identifica mètodes d'observació i recollida d'informació per a l'anàlisi d'un territori.
- Realitza entrevistes a persones usuàries de recursos de diferents àmbits amb la intenció de copsar les necessitats de la població del territori.
- S'expressa de forma comprensible per als interlocutors i comprèn codis referents als diferents contextos
- Sap sintetitzar informació, línees de raonament i sostenir-ne un argument
- Es capaç de presentar conclusions verbalment i per escrit, de forma estructurada i adequada.
- Identifica els elements que faciliten o dificulten el treball en grup.
- Participa en la construcció conjunta de coneixement pròpia del treball d'equip.
- Assumeix compromisos en la distribució de tasques.
- Coopera amb d'altres membres del grup.
- Avalua el treball efectuat

5.- Metodologia

El Pràcticum IV comporta un procés de construcció conjunt entre estudiants i tutor/a. El tutor/a orienta, guia, incita la participació de l'estudiant, i avalua. La metodologia de l'assignatura està basada principalment en **l'observació d'un territori, l'anàlisi de**

dades, la discussió, el debat, la reflexió i l'elaboració de coneixements, sent l'estudiant i el grup d'estudiants, a partir de la seva activitat i treball, l'eix vertebrador de la seva dinàmica i funcionament.

L'assignatura constitueix un **marc de relació i participació**. A partir del treball grupal i de l'intercanvi d'experiències, es pretén fomentar el desenvolupament de l'esperit crític i del creixement personal. En aquest sentit es treballaran aquelles **actituds** que es desprenen dels resultats d'aprenentatge i en concret la capacitat de treball en equip.

Per les característiques d'aquesta assignatura es requereix la participació estable de tots els estudiants en les sessions del Pràcticum IV. Per això, **l'assistència** en les diferents activitats que es realitzin és indispensable i obligatòria i es regula segons els següents criteris¹:

- Fins a 5 faltes, no afecta a la nota.
- Amb 6 o més faltes, la nota és un **No presentat per falta d'assistència**.

Així mateix, en les sessions del Pràcticum IV es treballaran els continguts de les unitats programades mitjançant **diverses tècniques**. De forma individual i/o en grup es combinaran els següents tipus d'activitats:

- Recerca i selecció d'informació
- Disseny i exposició oral/virtual de temàtiques
- Dinàmiques de grup
- Exercicis escrits individuals i grupals
- Sortides al territori
- Tutories individuals i grupals.
- Jornada d'intercanvi entre grups de pràcticum
- Entrevistes a informants clau

Les hores de dedicació de l'estudiant per a l'aprenentatge del Pràcticum IV es distribueixen de la següent manera:

Treball a l'aula	40 hores	1'6 ECTS
Treball tutoritzat	20 hores	0'8 ECTS
Treball autònom	15 hores	0'6 ECTS

¹ A excepció dels estudiants d'itinerari adaptat reconegut.

6.- Sistema d'avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura és **contínua** i d'assistència obligatòria com s'especifica en l'apartat de metodologia. No es realitza examen final. El desenvolupament de les activitats avaluatives que es detallen a continuació permeten aprofundir en els nivells teòrics - coneixements - i procedimentals -actituds i habilitats-, i s'han d'entendre també com un mitjà d'aprenentatge.

Per a l'avaluació d'aquesta assignatura caldrà superar **els treballs i les actituds** distribuïts de la següent forma:

Treball individual	(30 % de la nota final)	Lliurament 1er esborrany: 08/03/2018
Treball grupal	(40 % de la nota final)	Lliurament 2on esborrany: 12/04/2018 Lliurament treball definitiu: 26/04/2018
Actituds	(30 % de la nota final)	Lliurament autoinforme 08/5/2018

A/ El treball d'aquest pràcticum està vinculat a l'anàlisi d'un territori. Es tracta de veure les necessitats que es donen en el territori i com aquest hi dona resposta. Aquesta descripció també inclourà la història, i morfologia del territori així com l'anàlisi de tipologies de recursos inscrits en el mateix.

El resultat final del procés d'aprenentatge es plasmarà en una activitat que està descrita en les pautes d'avaluació i que integra un **treball en grup** i un **treball individual**.

B/Actituds: La finalitat de treballar el **saber ser** de l'educador/a social de manera activa comporta prendre consciència dels comportaments associats a les actituds vinculades amb la professió. L'actitud que específicament es treballarà en el Pràcticum IV és el procés del **treball en equip**.

L'avaluació de l'actitud es realitzarà a partir d'uns **indicadors consensuats**, i en la valoració final es tindran en compte tres perspectives:

- Autoavaluació (10%)
- Valoració de la resta del grup (10%)
- Valoració del tutor/a (10%)

Aquesta valoració es portarà a terme al llarg del semestre.

L'estudiant disposa de dues convocatòries per superar l'assignatura durant el curs. La primera convocatòria es realitza al final del 2n semestre i la segona a principis del mes de juliol mitjançant un treball d'acord amb el tutor/a. La manca d'assistència impedeix poder presentar-se a la segona convocatòria.

7.- Resum del procés formatiu per competències

Veure annex

8.- Vies de comunicació amb els docents

A més de l'atenció en els dos espais habituals de comunicació aula i campus virtual, el professorat pot comunicar-se amb l'estudiant a través de tutories i del correu electrònic.

mausona@peretarres.url.edu
ebenavent@peretarres.url.edu
mgarcia2@peretarres.url.edu
mmarzo@peretarres.url.edu
hmasnou@peretarres.url.edu
pmora@peretarres.url.edu
pmuro@peretarres.url.edu
rbuch@peretarres.url.edu

9.- Bibliografia i recursos

Material bibliogràfic

Barbero, J.M., i Cortés, F. (2005). *Trabajo comunitario, organización y desarrollo social*. Madrid: Alianza Editorial. (p.75-89).

Brown, M., Gómez, A. i Munté, A. (2013) Procesos dialógicos de planificación de los servicios sociales: el proceso de cambio en los barrios de La Milagrosa y La Estrella (Albacete) a *Scripta Nova. Revista electrónica de geografía y ciencias sociales*, Vol XIII (427). Recuperat a <http://www.ub.edu/geocrit/sn/sn-427/sn-427-6.htm>

Lillo N. i Roselló, E. (2004). *Manual para el trabajo social comunitario*. Madrid: Narcea. (p. 69-95)

López, C. (1997). L'anàlisi de la realitat en la intervenció socioeducativa. *Educació Social. Revista d'intervenció socioeducativa*, 6, 10-42. Recuperat a <http://www.raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/142718/240631>

Penn, D. i Robertson, J. (2011). *Community resilience: a necessary ingredient in difficult times*. Newcastle, UK: Churches Regional Commission in the North East.
Recuperat a http://www.northeastchurches.org.uk/library/files/5~Final_Report_version_5_Synopsis.pdf?PHPSESSID=vgeramjm

Pujolas, P. (2009). Aprendizaje cooperativo y educación inclusiva: una forma práctica de aprender juntos alumnos diferentes. *Ponencia. VI Jornadas de cooperación educativa con Iberoamérica sobre educación especial e inclusión educativa*.
<https://www.mecd.gob.es/dms-static/f4d240d3-55ad-474f-abd7-dca54643c925/2009-ponencia-jornadas-antiguas-pere-pdf.pdf>

Riberas, G. i Rosa, G. (coords). (2015). *Inteligencia profesional: ética, emociones y técnica en la acción socioeducativa*. Barcelona: Claret.

Ubieto, J.R. (2007). Models de treball en xarxa. *Revista d'Intervenció Socioeducativa*, 36, 26-39.

Úcar, X. i Llena, A. (coord.). (2006). *Miradas y diálogos en torno a la acción comunitaria*. Barcelona: Graó.

Recursos en línia

Ajuntament de Barcelona (2016). *Departament d'Estadística*. Recuperat a <http://www.bcn.cat/estadistica/catala/index.htm>

DIXIT (2011). *Centre de documentació de Serveis Socials del Departament d'Acció Social i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya*. Recuperat a <http://www.dixit.cat>

e-Catalunya.(2011). *e-Catalunya. Barris amb projectes*. Recuperat a <http://ecatalunya.gencat.net/portal/faces/public/barris/inici>

IDESCAT (2011). *Idescat. Institut d'estadística de Catalunya*. Recuperat a <http://www.idescat.cat/>

ANNEX: QUADRE RESUM DEL PROCÉS FORMATIU PER COMPETÈNCIES

Competències	Activitats formatives	Resultats d'aprenentatge	Activitats d'avaluació
<p>C.1.2 Conèixer i utilitzar mètodes d'observació i de valoració de necessitats i les possibles opcions per orientar una estratègia d'intervenció</p> <p>C.1.3 Conèixer i descriure els recursos socials d'un territori i les seves interrelacions en la comunitat</p>	<p>Activitats dinàmiques de resolució de casos i pràctiques a l'aula</p> <p>Activitats tutoritzades individuals o en petits grups</p> <p>Visites al territori</p> <p>Entrevistes</p>	<p>Realitza entrevistes a persones usuàries de recursos de diferents àmbits amb la intenció de copsar les necessitats de la població del territori. Es capaç de presentar conclusions verbalment i per escrit, de forma estructurada i adequada.</p>	<p>Pauta d'Activitat d'Avaluació 1</p>
<p>C.1.1 Conèixer i seleccionar els diferents instruments tècnics aplicats a l'acció social</p> <p>C.1.4 Analitzar documentació i tipus d'informes tècnics</p>	<p>Activitats dinàmiques de resolució de casos i pràctiques a l'aula</p> <p>Activitats tutoritzades individuals o en petits grups</p> <p>Visites al territori</p>	<p>Identifica mètodes i utilitza instruments d'investigació per a l'anàlisi d'un territori. Identifica mètodes d'observació i recollida d'informació per a l'anàlisi d'un territori.</p>	<p>Pauta d'Activitat d'Avaluació 1</p>
<p>C.1 Dominar tècniques d'organització, planificació, disseny i avaluació de programes/Projectes educatius en contextos diversos.</p>	<p>Activitats dinàmiques de resolució de casos i pràctiques a l'aula</p> <p>Activitats tutoritzades individuals o en petits grups</p> <p>Visites al territori</p>	<p>S'expressa de forma comprensible per als interlocutors i comprèn codis referents als diferents contextos</p> <p>Participa en la construcció conjunta de coneixement pròpia del treball d'equip. Assumeix compromisos en la distribució de tasques. Cooperava amb d'altres membres del grup. Avalua el treball efectuat</p> <p>Sap sintetitzar informació, línies de raonament i sostenir-ne un argument</p>	<p>Pauta d'Activitat d'Avaluació 1</p> <p>Pauta d'Activitat d'Avaluació 2</p>
<p>C2. Responsabilitzar-se de les tasques encomanades i prendre decisions</p>	<p>Activitats dinàmiques de resolució de casos i pràctiques a l'aula</p> <p>Activitats tutoritzades individuals o en petits grups</p>	<p>Identifica els elements que faciliten o dificulten el treball en grup. Participa en la construcció conjunta de coneixement pròpia del treball d'equip. Assumeix compromisos en la distribució de tasques. Cooperava amb d'altres membres del grup. Avalua el treball efectuat</p>	<p>Pauta d'Activitat d'Avaluació 2</p>